

وہابیت

اندیشہ‌ها، کنش‌ها و پیامدها

www.ketab.ir

WWW.Ketab.ir

سرشناسه :	یاری، شعیب، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور:	وهابیت: اندیشه‌ها، کنش‌ها و پیامدها / شعیب یاری.
مشخصات نشر:	تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۲۳۲ ص.
فروست:	مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی: ۹۸۶.
شابک:	دانشتهای انقلاب اسلامی برای جوانان: ۱۳۰. ۴-۷۸۶-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸: ۷۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
موضوع:	وهابیه -- تاریخ
رده‌بندی کنگره:	۹ ۱۳۹۴ و ی ۷/ ۲۳۸ BP
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۵۲۷
شماره کتابشناسی ملی:	۴۱۰۳۹۰۸

..... ● مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات ●

عنوان: وهابیت؛ اندیشه و کتبها - پیامدها

تألیف: شعیب عری

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۸۵

شمارگان: ۲۵۰۰ قیمت: ۷۵۰۰ تومان

طراحی جلد: صفا تهرانی

حروف چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۷۸۶-۰

ISBN : 978-964-419-786-0

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه‌روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

فهرست مطالب

۱۷	مقدمه
۱۹	پیشگفتار
۲۱	فصل اول: بررسی و روش‌های مفاهیم اصلی و هوایت
۲۳	مفهوم‌شناسی سلف‌سلفی‌گری و سلفی
۲۳	۱- سلف
۲۳	۱-۱- معنی لغوی
۲۳	۱-۲- معنی اصطلاحی
۲۶	۱-۳- سلفی‌گری
۲۸	۱-۴- سلفی
۱۱	۲- سلفی‌گری و پیروی از سلف
	۲-۱- پیروی کامل در همه‌ی عرصه‌های
۲۹	زندگی
	۲-۲- پیروی از سلف به معنی پیروی از اصول
۳۰	و مبانی اسلامی

وهابیت؛ اندیشه‌ها، کنش‌ها و پیامدها

فصل دوم: معرفی نیای وهابیت ۳۳

بربهاری (۳۲۹- ۲۵۲ق)؛ کهن‌ترین الگوی

وهابیت ۳۵

عقاید بربهاری ۳۷

عاقبت بربهاری ۳۹

نقش بربهاری در جریان سلفیه ۴۲

ابن تیمیه؛ نیای اصلی وهابیت ۴۳

ابن تیمیه و جسم‌گرایی ۴۴

ابن تیمیه و شیعه‌ستیزی ۴۵

ابن تیمیه و تکفیر ۴۷

ابن تیمیه و خشونت ۴۷

ابن تیمیه و دیدگاه‌های شاذ فقهی ۴۹

محمد بن تیمیه (د. ۱۲۰۶ق) ۵۰

دوران کودکی ۵۰

دوران تحصیل ۵۱

آغاز دعوت ۵۴

رفتن به درعیه ۵۶

آغاز جنایات ۵۷

محمد بن عبدالوهاب و مادی‌گرایی ۵۸

محمد بن عبدالوهاب و شیعه‌ستیزی ۶۰

محمد بن عبدالوهاب و تکفیر ۶۱

محمد بن عبدالوهاب و دیدگاه‌های شاذ فقهی ... ۶۴

ادامه‌ی جنایات، پس از محمد بن عبدالوهاب ... ۶۸

نقش استعمار در گسترش وهابیت ۷۰

- شیوه‌های برقراری ارتباط مؤثر ۱۱۳
۵. کاستن از حساسیت‌های مخاطب یا به‌کارگیری
مبانی و مظاهر شیعی ۱۱۵
۶. سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های خدماتی و
خیریه‌ای ۱۱۷
۷. تکیه بر دعوت چهره به چهره ۱۱۸
۸. تناسب رویکردهای تبلیغی با اقتضائات
مخاطب و شرایط بومی ۱۱۸
۹. استفاده از ارهاب و ایجاد ترس به منظور
حمیل عقاید خود ۱۱۹
۱۰. از میان بردن منابع دینی و فرهنگی سایر
فرق و مذهبها معارض با وهابیت ۱۱۹
۱۱. حضور در مجامع بین‌المللی ۱۲۰
۱۲. تلاش برای آموزش زبان‌های خارجی به
مبلغان خود ۱۲۰
۱۳. ایجاد جبهه‌های هم‌سنگ در عرصه‌ی دینی و
سیاسی ۱۲۰
۱۴. ارائه‌ی تلخیصی و موجر مطالب تبلیغی
..... ۱۲۱
۱۵. سیاه‌نمایی و افترا زدن و انتساب اکاذیب به
تشیع ۱۲۱
۱۶. نشان دادن عملگرایی خود و تلفیق آموزه‌های
دینی با رفتار عملی ۱۲۲
۱۷. حمایت از احزاب سیاسی ۱۲۳

۱۱.....

۱۸. ایجاد جاذبه به واسطه‌ی طرح شعارهای

دلفریب و زیبا..... ۱۲۳

فصل پنجم: انواع روش‌های تبلیغ..... ۱۲۵

۱. استفاده‌ی هم‌زمان از ابزارهای متفاوت

تبلیغی..... ۱۲۷

۲. ایجاد راه‌های دسترسی آسان مخاطب به

محصولات تبلیغی آنان..... ۱۲۸

۳. خود را تابلوی اسلام معرفی کردن و استفاده

از بنوارهای عام اسلامی به جای تصریح به وهابی

بردن..... ۱۲۸

۴. پایان دادن آثار خود با رُستی حقه‌جانب و

همراه با طرح پیش‌پاینی از مخاطب..... ۱۲۹

۵. احیا و برویج آثار و عقاید علمای موهوم

شیعه..... ۱۲۹

۶. استفاده از اسامی شیعی در عنوان کتب و نام

نویسندگان..... ۱۳۱

۷. استفاده از برخی نمادهای رایج در میان

تشیع..... ۱۳۱

۸. سرمایه‌گذاری بر روش مناظره..... ۱۳۱

۱۰. حذف موارد مخالف مدعیات خود از کتب

اهل سنت..... ۱۳۲

۱۱. نگارش کتب به نام علمای شیعه..... ۱۳۲

۱۲. مخاطب قرار دادن افراد و طبقات مختلف با

وهابیت؛ اندیشه‌ها، کنش‌ها و پیامدها.....

شیوه‌ی نامه‌نگاری..... ۱۳۳

۱۳. بهره‌گیری از ظرفیت‌های حج..... ۱۳۴

۱۴. اتخاذ رویکرد تهاجمی از طریق القای

شبهات..... ۱۳۴

فصل ششم: عملکرد وهابیون در عصر حاضر..... ۱۳۷

وهابیت در آفریقا (شمال آفریقا)..... ۱۴۲

وهابیت در افغانستان (هرات)..... ۱۴۴

۱- چندملیتی بودن مردم افغانستان..... ۱۴۵

۲- تعصب خاص مذهبی و عادات و رسوم

سنتی..... ۱۴۵

۳- محور تعداد قابل ملاحظه‌ای از اهل

تشیع..... ۱۴۶

وهابیت در اندونزی..... ۱۴۷

وهابیت در بنگال..... ۱۵۱

وهابیت در پاکستان..... ۱۵۱

وهابیت در تایلند..... ۱۵۳

وهابیت در ترکیه..... ۱۵۵

وهابیت در چین..... ۱۵۵

وهابیت در زیمبابوه..... ۱۵۶

وهابیت در سریلانکا..... ۱۵۶

وهابیت در سنگال..... ۱۵۸

وهابیت در سودان..... ۱۵۸

وهابیت در سوماترا..... ۱۵۹

وهابیت در کشور مالی ۱۶۰

وهابیت در مراکش ۱۶۲

وهابیت در مصر ۱۶۳

وهابیت در هندوستان ۱۶۳

سید احمد هندی (۱۲۴۶ - ۱۲۰۱ قمری) ۱۶۴

مولوی اسماعیل دهلوی ۱۶۵

نذیر حسین ۱۶۵

فعالیت‌های وهابیت در بمبئی ۱۶۷

هابیت در یمن شمالی ۱۶۹

فصل هفتم: انواع فعالیت‌های مروّجان وهابیت ۱۷۱

شبکه‌های مازارهای فارسی‌زبان مبلغ

وهابیت ۱۷۴

تبلیغ وهابیت در مسجدی ماهواره‌ای ۱۷۵

وهابیت و تأسیس شبکه‌های ماهواره‌ای

کودک ۱۷۶

تشکیلات وهابیون ۱۷۸

مؤسسات و مراکز وهابی ۱۷۹

۱. رابطه العالم الاسلامی ۱۷۹

آیین‌نامه‌ی مرکز رابطه العالم الاسلامی ۱۸۰

تشکیلات رابطه العالم الاسلامی ۱۸۱

الف) کنفرانس اسلامی ۱۸۲

ب) شورای هیئت رئیسه و مؤسسين رابطه العالم

الاسلامی ۱۸۲

- ج) دبیرخانه ۱۸۳
- اداره‌ی امور فرهنگی ۱۸۴
- اداره‌ی نشریات و تبلیغات ۱۸۴
- اداره‌ی کنفرانس‌ها و سازمان‌های اسلامی ۱۸۴
- اداره‌ی حج و ضیافت ۱۸۵
- اداره‌ی امور قرآن مجید ۱۸۵
- د) شورای عالی مساجد جهان ۱۸۵
- ه) مجمع فقه ۱۸۶
- و) مؤسسه‌ی اعانه و کمک‌رسانی اسلامی ۱۸۶
- ز) مؤسسه‌ی اعجاز علمی قرآن و سنت ۱۸۷
- ۱- مرکز امر به معروف و نهی از منکر ۱۸۷
- فصل هشتم. پدیده‌های گسترش فرقه‌ی وهابیت ۱۸۹**
- کاستی‌های نیروی ریشه‌کنی بنیادین فرقه‌های
الحادی ۱۹۳
۱. یارگیری نهادمای جا رس مخالف نظام از
پیروان فرقه‌ی ضالّه وهابیت ۱۹۵
۲. افزایش پتانسیل شکل‌گیری گروهک‌های
تروریستی ضد شیعی نزدیک به فرقه وهابیت ۱۹۶
۳. تضعیف شاکله‌ی همبستگی فکری عمیدتی
جهان اسلام ۱۹۷
۴. احتمال شکل‌گیری برخی تنش‌های فرقه‌ای
در استان‌های مرزی ۱۹۸
۵. افزایش تحرکات ایدایی علیه اتباع ایرانی در

۱۵..... فهرست مطالب

۱۹۸..... پاکستان

۱۹۹..... فصل نهم: راهبردهای مقابله با فرقه‌ی وهابیت

۲۱۲..... راهکارهای فرهنگی

۲۱۷..... کتابنامه

www.ketab.ir

مقدمه

اکنون جهان اسلام از یکسو، آماج حملات فرهنگی و عامی غرب و از طرف دیگر، زخم‌دیده‌ی درگیری‌های مذهبی است. قدرت‌های استکباری برای به‌زانو درآوردن امت واحدی اسلامی، سیاست دامن‌زدن به اختلافات مذهبی را در پیش گرفته‌اند تا از این راه، مسلمانان را از درون به خود مشغول ساختن و اهداف شوم استعماری خود را راحت‌تر پیگیری کنند. در این شرایط حساس، جهان اسلام بیش از هر زمان دیگری نیازمند وحدت و انسجام درونی است.

دشمن با شناسایی نقاط ضعف جبهه‌ی مسلمانان و با تحریک و تسلیح مهره‌های نفوذی خود در این جبهه، می‌کوشد با کمترین هزینه، بزرگ‌ترین ضربه را بر یکپارگی امت واحدی وارد سازد. فرقه‌ی ضالّه‌ی وهابیت، از جمله جریان‌هایی است که به عنوان بازوی اجرایی آمریکا در مناطقی غرب آسیا (خاورمیانه)، بزرگ‌ترین ضربه‌ها را بر اسلام و مسلمانان وارد کرده است. پیروان این فرقه‌ی انحرافی، هر نوع تفکری را غیر از وهابیت، مطرود و معتقدان به آنها را تکفیر می‌کنند. در عقیده‌ی وهابیان، دامنه‌ی این تکفیر به طرز غیرقابل باوری گسترده است و آنان قتل هر غیروهابی و تصاحب مال و ناموس او را به حکم شرک و کفر، جایز و بلکه در مواردی

واجب می‌شمارند.

امروز می‌توان نمونه‌ی بارز اقدامات تروریستی این فرقه را در سوریه، عراق، افغانستان، پاکستان، تونس، مصر، بحرین، مالی و... به وضوح مشاهده کرد. در چنین شرایطی، چه‌بسا خطری که از ناحیه‌ی فرقه‌ی ضالّه‌ی وهابیت، اسلام را تهدید می‌کند با هیچ خطر دیگری قابل مقایسه نباشد. این خطر از دو جنبه قابل بررسی است: اولاً اینکه چهره‌ای که وهابیت از اسلام، مسلمانان به جهان نشان می‌دهد، دقیقاً همان چیزی است که دشمنان اسلام تلاش می‌کردند به زور دستگاه‌های تبلیغاتی و فربس‌های رسانه‌ای به مسلمانان نسبت دهند: چهره‌ی خشن، نامنطق، سفاک و ... که امنیت جهانی را تهدید می‌کنند. نساء مرقه و شکاف عمیقی که این تفکر در عالم اسلام ایجاد می‌کنند، مرور باعث می‌شود کشورهای اسلامی از فرط ضعف و انحطاط به جایی برسند که بدون نیاز به هجوم نظامی، به راحتی توسط کشورهای استعمارگر، به تصرف درآمده و هستی و دارایی‌های مردمی و معنوی‌شان مورد غارت و چپاول قرار گیرد.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی در راستای بررسی و نقد افکار فرقه‌ی وهابیت و علل و عوامل سیاسی پشت پرده‌ی شکنج و ترویج آن اقدام به انتشار این اثر کرده است.

در پایان ضمن تقدیر از نویسندگان اثر، از تلاش‌های همکاران محترم در مؤسسه‌ی فرهنگی هنری و انتشارات قدردانی می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

پیشگفتار

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) دشمنان اسلام در صدد یافتن راهی جهت مقابله و ستیز با آرمان‌ها، انقلابی در ایران برآمدند. از ترور، کودتا و اقدامات خرابکارانه گرفته تا تحریم و تحمیل جنگ هشت ساله، که البته علی‌رغم تمامی تلاش‌های دشمنان به فضل الهی تمامی توطئه‌های آنان راه به جایی نبرد. پس از ناکامی نظامی و اقتصادی، دشمنان تلاش کردند به راهکارهای فرهنگی در مقابله با تشیع دست یازند. از این رو با استمداد از همه‌ی توان شیطانی خود، اقدام به کمک‌های مالی و فکری به مزدبگیران خود در داخل و خارج از کشور نمودند. تلاش برای احیای تفکرات انحرافی از جمله بابیت، بهائیت، رهاپیت، مسیحیت پروتستانی (تبشیری) و اقدام به تأسیس فرقه‌های نوظهور از جمله شاخه‌های مختلف عرفان غربی و هندویی، بزرگ‌نمایی فرقه‌های تصوف و دراویش، شیطان‌پرستی و ... از جمله مهم‌ترین اقدامات دشمنان در جهت کمرنگ‌نمودن و از بین بردن اعتقادات ناب و اصیل اسلامی در دهه‌های اخیر محسوب شده است.

شایان ذکر است یکی از مراکزی که همواره در کانون توجه تهاجم فرهنگی دشمن قرار داشته، بدنه‌ی دانشگاهی کشور بوده است. لذا شناختن تحرکات دشمنان در حوزه‌های تبلیغی فرّق می‌تواند عاملی مؤثر در جهت حفظ و اعتلای فرهنگ دانشگاهی کشور از گزند تهاجم فرهنگی باشد. لذا با توجه به احساس نیاز در این حوزه، پژوهش ذیل که به طور اختصار وهابیت را مورد بررسی قرار داده، تدوین گردیده است. امید اینکه فعالیت فرقه‌های انحرافی هرچه بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

www.ketabo.com